

ШКОЛЬНАЯ ПРОГРАММА

А. У. Дамасевич

Беларуская мова
3 клас

КУПАЛІНКА

Рабочы сшытак

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай і рускай мовамі навучання і выхавання

5-е выданне

Мінск
«Сэр-Віт»
2023

ПРАДМОВА

Дарагія вучні!

Запрашаю вас у цікавае і пазнавальнае падарожжа па старонках сшытка «Купалінка». Гэта падарожжа будзе спрыяць паспяховаму вывучэнню і лепшаму авалоданню беларускай мовай, разуменню яе мілагучнасці і прыгажосці, пашырэнню лексічнага запасу.

Падарожжа будзе таксама не толькі карысным, але і цікавым. Ты адгадаеш шмат загадак, пагуляеш у гульні з літарамі і словамі, разгадаеш крыжаванкі, будзеш складаць сказы і тэксты, а таксама выконваць цікавыя заданні лексічнай хвілінкі і многае іншае.

Калі некаторыя заданні будуць здавацца цяжкімі або нецікавымі, не спыняйся, ідзі далей, вывучай старонку за старонкай і ты сам не заўважыш, як усё стане зразумелым, цікавым, захапляльным. Рэгулярна працуючы ў сшытку, ты зможаш правільна гаварыць па-беларуску, чым парадуюеш настаўніцу і сваіх бацькоў. Ты зразумееш, што родная мова прыгожая і мілагучная.

Карыснага і займальнага падарожжа табе па старонках дапаможніка!

Настаўнік можа выкарыстоўваць дапаможнік не толькі на ўроках беларускай мовы, але і для правядзення стымулюючых і факультатыўных заняткаў, на інтэграва- ных уроках пісьма і чытання.

Бацькі могуць выкарыстаць рабочы сшытак для праверкі і замацавання ведаў сваіх дзяцей, а таксама для ліквідацыі прабелаў у іх ведах.

ПАЎТАРЭННЕ

*Матэрыял мы паўтараем –
свае веды паглыбляем.*

*Гукі мы вымаўляем і чуем, літары бачым
і пішам.*

*Гукі бываюць зычныя і галосныя.
Алфавіт – усе літары, пастаўленыя
ў пэўным парадку.*

1. Устаў прапушчаныя літары.

А Б В .. Д Е Ё Ж З .. Й К Л М Н ..
П Р С Т У .. Ф Х Ц .. Ш Ы .. Э Ю ..

2. Запішы словы ў алфавітным парадку, падкрэслі літары, якія абазначаюць зычныя гукі. Назаві прапанаваныя рэчы адным словам. Успомні і дапішы свае словы.

Сшытак, аловак, кніга, ручка, гумка, пенал, падручнік, лінейка.

3. Сярод літар схаваліся словы. Знайдзі іх і падкрэслі. Запішы ў алфавітным парадку. Назаві адным словам.

АСІНАВАДУБСАВОЛЬХАПОРКЕЛКАІТА
САСНАКУРАЛІПАЛОГЕКЛЁНФЫВЦГРАБ
ДЖОБУКТБ

4. Запішы словы ў алфавітным парадку, пастаў націск, падкрэслі літары, якія абазначаюць галосныя гукі.

Дар'я, барацьба, гарбуз, талерка, ластаўка, мяккі, адказ, дождж, вкладка, сцюжа, учора, вузкі.

Лексічная хвілінка на тэму «Абута́к»

Расшыфруй назвы абутку з дапамогай алфавіта.

26, 1, 18, 1, 3, 10, 12, 10

20, 1, 17, 12, 10

3, 1, 13, 7, 15, 12, 10

2, 16, 20, 28

12, 6, 5, 28

4, 1, 13, 7, 27, 28

20, 21, 23, 13, 10

13, 1, 17, 25, 10

5. Устаў прапушчаныя літары і падкрэслі тыя, якія абазначаюць зычныя гукі.

Сце..ка, , яга..ка, кр..іна, бяро..ка, лы..ка, ц..нёк, ст..жок, в..рба, сц..на, ка..ка, з...лёны, п..нёк, с..ло.

Складзі і запішы два сказы з любымі двума словамі.

6. Палічы ў словах колькасць літар і гукаў і запішы над імі.

Дождж, зелле, сузор'е, п'еса, галлё, дзеці, дзік, шырокая, прыгажосць.

Складзі і запішы чатыры сказы з гэтымі словамі.

Колькі ў слове галосных, столькі і складоў.

7. Падзялі словы на склады.

Зямля, бяроза, сняжынка, дубок, вавёрка, ястраб, прырода.

8. Перастаў склады і запішы новыя словы.

Узор: ка-са-ба — сабака.

Сі-а-на — _____

а-ка-пень — _____

ро-да-га — _____

зе-га-та — _____

ла-га-ва — _____

ве-жы — _____

ра-ка — _____

ля-ду-дзя — _____

ба-дзю — _____

ра-ве-бей — _____

це-мя — _____

лі-са — _____

на-ра — _____

па-ка-на — _____

лі-ма-на — _____

лы-мя-по — _____
ра-ве — _____
лі-па — _____
ла-сі — _____
за-ла — _____
лы-жы — _____
ма-ра — _____
сця-на — _____

Падкрэслі словы, якія трэба пісаць з вялікай літары.

9. Запішы вядомыя табе назвы **пяці** беларускіх гарадоў у алфавітным парадку.

О́ Э́ ⇒ А

10. Устаў прапушчаныя літары. Растлумач. Запішы словы, раздзяляючы іх для пераносу.

Ц..гла, ц..гляны, р..монак, в..ўчаныя, в..ўк, ст..ловая,
р..чны, п..ехаў, др..ўляны, др..ўца.

T ⇒ а, о, у, ы, э

Д ⇒ а, о, у, ы, э

Ц ⇒ я, ё, ю, е, і, ь

ДЗ ⇒ я, ё, ю, е, і, ь

11. Устаў прапушчаныя літары.

Летні ..ень. У лесе стаі..ь ..ішыня. Толькі дзесьці далёка стукае ..яцел. ..іхі ветрык варушы..ь ліс..ікі.

Лексічная хвілінка на тэму «Школьныя прылады»

Устаў галосныя паміж зычнымі так, каб атрымаліся назвы школьных прылад.

Пртфль (а, е)

флмстр (а, а, а)

лвк (а, о, а) _____

фрб (а, ы) _____

гmk (у, а) _____

лнйк (і, е, а) _____

пнл (е, а) _____

цркль (ы, у) _____

рчк (у, а) _____

пндзлк (э, і) _____

сштк (ы, а) _____

Гукі [р], [ч], [дж], [ж], [ш], [ц] заўсёды цвёрдыя.
Пасля літар р, ж, ш, ц, спалучэння дж
пішы а, о, у, ы, э, ы.

12. Спішы тэкст, ўстаўляючы прапушчаныя літары.

Дзяцел

Дзе..і пайшлі ў лес. На дрэве ся..еў ..яцел.
Ён ..юбай даставаў жучкоў. ..ятлы живу..ь у
нас круглы го.. .

13. Устаў прапушчаныя літары.

Р..ка, двор..к, стр..ха, трактар..ст, маш..ніст, р..ха,
дождж..к, стр..лка, стар..йш..., бр..гада, дж..м.

Падзялі словы на склады, падкрэслі слова, якое нельга
перанесці з аднаго радка на другі.

ЗМЕСТ

Прадмова	3
Паўтарэнне	4
Лексічная хвілінка на тэму «Абутак»	5
Лексічная хвілінка на тэму «Школьныя прылады»	9
Праваліс падоўжаных зычных	11
Праваліс раздзяляльнага мяккага знака і апострафа	12
Лексічная хвілінка на тэму «Адзенне»	15
Тэкст	17
Часткі тэксту: пачатак, асноўная частка, канцоўка	20
Лексічная хвілінка на тэму «Жывёлы»	22
Сказ	23
Лексічная хвілінка на тэму «Птушкі»	29
Слова	30
Лексічная хвілінка на тэму «Часткі цела»	38
Склад слова	39
Лексічная хвілінка на тэму «Гародніна»	47
Часціны мовы	48
Лексічная хвілінка на тэму «Рыбы»	52
Лексічная хвілінка на тэму «Прадукты харчавання»	56
Лексічная хвілінка на тэму «Расліны»	59
Лексічная хвілінка на тэму «Мэбля»	66
Дзеяслоў	67
Лексічная хвілінка на тэму «Посуд»	79
Паўтарэнне	81